

ПРЕСКЛИПИНГ

8 април 2019, понеделник

www.actualno.com , 05.04.2019 г. TC "www.actualno.com" \f C \l "1"
https://www.actualno.com/healthy/ot-2009-g-lipsvat-lekarstva-za-onkobolni-deca-mz-sychuvstva-news_736494.html

От 2009 г. липсват лекарства за онкоболни деца, МЗ съчувства

"През 2009 година лекарства изпадат от позитивния списък, през годините различни лекарства липсват от аптеките. Родителите пътуват в чужбина, за да ги закупят. Създадохме Сдружението през 2010 година и от тогава е битката ни за тези лекарства". Това обясни Симона Караиванова от Сдружението на родители с деца с онкохематологични заболявания във връзка с поредната ситуация, в която медикаменти за малките пациенти липсват.

По думите ѝ ситуацията вероятно се създава заради неразбиране.

"Няма министър на здравеопазването, при който не сме били и да не ни познава." На въпрос на bTV какво им казват, Симона Караиванова отговори: "Съчувстват ни."

"На един 15 февруари, денят за подкрепа на онкоболните деца, бяхме на гости в една телевизия, тогава Петър Москов не пожела да се срещне с нас, но заяви, че тези лекарства ще се плащат от Фонда за лечение на деца, което беше временно решение, защото той не беше създаден затова. Създадохме една сметка за лекарства, от която купувахме да трите клиници в София, Варна и Пловдив. На година са необходими 60 хил. лв. да се осигурят лекарствата на децата", обясни още Караиванова.

Тя уточни, че всяка година между 150 и 200 деца се разболяват от онкологични заболявания. Липсата на медикаменти компрометира се лечението и това води до рецидиви на болестта.

Караиванова уточни, че преди дни се е провела работна среща, на която е присъствал представител на Изпълнителната агенция по лекарствата, като и представител на фирмата вносител на въпросните две лекарства, които липсват в момента на българския пазар.

"Обещаха ни кардинална промяна, осъвременяване на списъка с лекарствата, да са със специален код", каза още Караиванова и допълни, че в момента няма законов механизъм, по който децата да получават медикаментите, дори да решат да си купят с лични средства лекарствата липсват от аптечната мрежа.

От министерство на здравеопазването признават, че липсата на медикаменти е поради прекратено производство и заради тромавата процедура по доставката им.

ЕВГЕНИЯ ЧАУШЕВА

www.zdrave.net , 05.04.2019 г. TC "www.zdrave.net" \f C \l "1"
<https://www.zdrave.net/-/n9151>

МЗ регламентира лечението с лекарства за състрадателна употреба

Министерството на здравеопазването публикува проект на изменения на Наредба 10, с които се регламентират лекарствените продукти за състрадателна употреба и се синхронизира законодателството ни с Европейското.

Измененията касаят група от пациенти, страдащи от хронично или тежко инвалидизиращо заболяване, или заболяване, което може да се счита за животозастрашаващо и които не могат да бъдат лекувани удовлетворително с помощта на разрешен лекарствен продукт. В тези случаи лечението ще може да се извършва с

лекарствен продукт, за който е подадено заявление за издаване на разрешение за употреба или е в процес на провеждане на клинично изпитване.

„Чрез регламентирането на състрадателната употреба се цели да се даде възможност на пациентите, които не са включени в клинично изпитване да получат достъп до лечение, когато липсва алтернатива, и лекарственият продукт не е разрешен в друга държава“, пише в мотивите към проекта.

Пациентите, на които е дадена възможност да се включат в дейности по лечение с лекарствен продукт за състрадателна употреба, ще бъдат информирани от своя лекуващ лекар за провеждане на територията на Република България дейност, подходяща за тяхното състояние. За целта се предвижда Изпълнителната агенция по лекарствата (ИАЛ) да публикува на своята интернет страница информация за дейностите по лечение с лекарствени продукти за състрадателна употреба, за които се е произнесла с положително становище.

Лечението ще се осъществява единствено в лечебни заведения за болнична помощ и комплексни онкологични центрове. Въведено е изискване в заявлението за провеждане на дейност по това лечение да се посочват критериите, описание на процедурите и основанията за избор на пациенти, алгоритъм за лечение и проследяване, както и доказателства за качеството, ефикасността и безопасността на лекарствения продукт.

„Състрадателната употреба е начин пациенти, които не могат да участват в текущи клинични изпитвания, да получат лечение с иновативен лекарствен продукт в процес на разработка, който може да се окаже животоспасяващ за тях“, пише още в мотивите.

Лицата, които ще осъществяват програмите за състрадателна употреба са задължени да осигуряват всички финансови средства, необходими в процеса на лечение – сключване на застраховки, покриващи тяхната отговорност, както и отговорността на лекуващия/те лекар/и, начин на доставка и гарантиране на безопасното съхранение, употреба и местонахождението на лекарствените продукти и всички изделия, които е необходимо да се прилагат по време на лечението. За пациентите лечението е безплатно.

За публичните финанси също няма да има финансово отражение, тъй като лекарствените продукти се осигурявали безвъзмездно от лицата, които извършват дейности по лечение с лекарствен продукт за състрадателна употреба.

Пълният текст на проекта за изменение и допълнение на Наредба 10 може да видите тук.

VINF 15:35:[31 05-04-2019](#)

IS1534VI.036

СЗО - ден - здраве - апел

Директните плащания за здравно обслужване подкопават достъпа до здравни грижи, отбелязва Световната здравна организация

София, 5 април /Десислава Антова, БТА/

Ако се налага да правят директни плащания за здравно обслужване, то за близо 9 на сто от домакинствата в 24-те държави в Европейския регион на Световната здравна организация, ще е непосилно да покриват разходите за основни нужди като храна, наем или комунални услуги. Това сочи анализ на Световната здравна организация /СЗО/, разпространен по повод на Световния ден на здравето - 7 април. В този ден в международен план се поставя акцент върху здравето като универсално човешко право. Тази година СЗО апелира към политическите лидери за повече инвестиции в първичната медицинска помощ и ги предупреждава, че директните плащания на пациентите в различните системи подкопават достъпа до здравни грижи.

Според анализа на СЗО най-бедните, хронично болните и възрастните хора са най-сериозно застрашени от финансови затруднения заради директните плащания за здравеопазване и често не могат да получат достъп до редица здравни услуги, от които се нуждаят. Експертите съветват държавите да приложат политики, чрез които да сведат до минимум директните плащания.

При сравняване на показателя директни плащания на домакинствата като относителен дял от общите здравни разходи България отчита висок процент на фона на останалите държави от ЕС, посочват от СЗО. "Това представлява финансова тежест за населението. За да може в България да се постигнат здравни показатели, сходни с отчетените в най-добре работещите държави в Европейския регион, ще бъде необходимо да се приложи многосекторен подход, който укрепва сътрудничеството между основните заинтересовани страни от гражданското общество и от държавните институции", се изтъква в прессъобщението.

По повод на Световния ден на здравето от организацията отново обръщат внимание на проблемите у нас, свързани с високото разпространение на тютюнопушенето, консумацията на алкохол и затлъстяването, нарастващата социална значимост на незаразните болести и високия относителен дял на преките здравни разходи на домакинствата.

www.mediapool.bg, 05.04.2019 г. ТС "www.mediapool.bg" \f C \l "1"
<https://www.mediapool.bg/spored-saslovnata-im-organizatsiya-sestrite-sa-stanali-zalozhnik-na-partiyni-strasti-i-vozhdistki-interesi-news291861.html>

Според съсловната им организация сестрите са станали заложник на партийни страсти и вождистки интереси

Противопоставянето между щаба на протестиращите медицински сестри и съсловната им организация – Асоциацията на професионалистите по здравни грижи продължава да ескалира. В петък официалната съсловна организация излезе с отворено писмо до институциите, с което отхвърля отправените от протестиращите обвинения в задкулисни действия и упреква властите за липсата на действия за решаване на проблемите на съсловието.

“Ние от Българската асоциация на професионалистите по здравни (БАПЗГ) грижи се обръщаме към Вас, за да заявим, че нагнетяването на огромно напрежение в обществото през последните месеци, в предизборна ситуация, се отразява пагубно върху живота и здравето на хората в нашата страна. Поради системното negliжиране на проблемите в здравеопазването съсловието на професионалистите по здравни грижи стана заложник на партийни страсти и вождистки интереси“, се казва в писмото.

БАПЗГ припомня, че многократно е сигнализирала за проблемите чрез становища, декларации, отворени писма, позиции и призови до отговорните институции и до медиите.

“От 2017 г. насам сме изпратили 9 документа с конкретни искания за подобряване на условията на труд, на социалния статус, на възможностите за продължаващо обучение и кариерно развитие, както и за мерки за ограничаване на агресията срещу медици. От Вас получавахме разбиране и обещания за решаване на поставяните от нас проблеми, но без конкретни срокове за изпълнението им“, припомнят оттам.

В очакване на реформата

В началото на 2018 г. здравният министър Кирил Ананиев обяви, че Министерството на здравеопазването ще изготви проект за нов модел на финансиране на здравеопазването

с обещание, че ще има ясна формула за разпределение на средствата за работни заплати и ще се сложи край на унижителното заплащане на труда ни.

Моделът трябваше да бъде факт през месец май миналата година, но представянето му беше отлагано няколко пъти.

На 12-ти май 2018 г. в София се състоя национален протестен митинг, организиран от БАПЗГ, в който участие взеха близо 5000 професионалисти по здравни грижи от цялата страна. След събитието внесохме протестна декларация във всички отговорни институции, с настояване за политическо съгласие за развитие на здравните грижи в България и разработване на национална стратегия и план за действие до 2021 г.; промяна на модела на финансиране на здравната система, който да доведе до достойно оценяване на труда ни – стартова заплата, равна на три минимални работни заплати; диференцирано заплащане на труда ни, съобразно придобитата квалификация и КТД; задължително участие на държавата и работодателите в кариерното израстване и продължаващото обучение на специалистите по здравни грижи; приемане и спазване на медицинските стандарти, с ясен регламент за необходимия брой медицински сестри, акушерки, фелдшери/лекарски асистенти, рехабилитатори, медицински и рентгенови лаборанти, спрямо броя на пациентите в болниците, в кабинетите, в лабораториите, децата в детските ясли, градини и училища, в домовете за медико-социални грижи и във всички структури, където полагаме висококвалифициран труд на ръба на оцеляването.

През месец септември 2018 г. беше представена визията за нов модел на финансиране на здравеопазването и бяха създадени работни групи към МЗ с участието на изтъкнати специалисти и експерти от съсловни организации, включително и от БАПЗГ.

“Работните групи извършиха дейността си, но тя не беше огласена, нито беше взето решение за промяна на модела на финансиране. В същото време ние професионалистите по здравни грижи продължавахме да работим в условията на унижително отношение към труда ни и неадекватно заплащане“, се казва в писмото.

Съсловната организация оказала финансова подкрепа за протеста

Поради безизходната ситуация на съсловието и задълбочаващата се криза в здравеопазването на 24.01.2019 г. БАПЗГ изпрати призив до Министерството на здравеопазването, синдикатите, Националното сдружение на общините в Република България и Националната асоциация на работодателите в здравеопазването към БСК, в който апелирахме за незабавно увеличаване на заплатите на професионалистите по здравни грижи. Нашият аргумент беше, че в преговорния процес за сключване на КТД участват работодателските организации, синдикатите и министъра на здравеопазването, което предполага, че са направени предварителни финансови разчети, гарантиращи неговото приложение на практика.

“В нашия призив отново повторихме исканията, които поставяме непрекъснато: Настояваме за политическо съгласие за дългосрочна визия за здравните грижи в България! Искаме управляващите да ни чуят, защото продължаваме да се топим и не е далече времето, когато ще изчезнем! Искаме българите да имат безпрепятствен достъп до нашите грижи! Искаме нашият висококвалифициран труд да бъде достойно оценен! За съжаление и този призив остана глас в пустиня. На 03.02.2019 г. на заседание на Националния съвет на БАПЗГ беше взето решение за организиране на подписка сред професионалистите по здравни грижи и граждани с начало 15.02.2019 г., която да бъде внесена в Министерския съвет. Организираният в социалните мрежи спонтанен протест на професионалистите по здравни грижи беше подкрепен от БАПЗГ не само с присъствие, но и с финансови средства за пътуващите участници от страната към София“, казват от съсловната организация.

Противопоставянето е в ущърб на съсловието и пациентите

Във връзка с възникналото напрежение и справедливите протести на професионалистите по здравни грижи бяха проведени редица срещи с представители на законодателната, изпълнителната власт и омбудсмана на Република България.

“Управителният съвет на БАПЗГ заявява най-отговорно, че всички твърдения за противопоставяне на легитимно избраните на конгрес представители на ръководството спрямо протестиращите медицински специалисти не почива на реални факти. От датата на първия протест на 01.03.2019 г. до момента, при широко медийно отразяване се тиражират неверни твърдения и откровени лъжи, свързани с дейността на БАПЗГ. Именно поради нежелание на ръководството на Асоциацията за обяснения през медиите и едностранното представяне на ситуацията, до момента се въздържахме от изявления. Спазването на елементарни етични норми на комуникация както помежду ни, така и с институциите създаде възможности за манипулиране на общественото мнение от страна на привържениците за разединяването на БАПЗГ. Те лесно получиха медиен комфорт за напълно безпочвени обвинения“, казват от съсловната организация.

“Беше създаден координационен комитет на протеста, но лицата зад него не намериха за необходимо да обявят колко души представляват. Буди недоумение, че първоначалното искане на протестиращите за „По-добри условия на труд и адекватно възнаграждение“ бързо се трансформира в “Промяна в Закона за съсловните организации”, посочват оттам.

“В декларация на Координационния комитет на протеста от 03.04.2019 г. се заявява “разграничаване от действията на БАПЗГ” и се внушава, че ръководството на БАПЗГ извършва задкулисни преговори и корупционни действия, изявления които подлежат на съдебна отговорност. За пореден път ръководството на БАПЗГ заявява: Подкрепя справедливите протести на всички професионалисти по здравни грижи за достойни условия на труд, професионална квалификация и възнаграждения. Настояваме за приемане на стратегия за развитие на здравните грижи с план за действие, ясни срокове и отговорни институции. Ще участва в преговори на всички нива, касаещи съсловието, което по закон представлява. Действията за разделяне и противопоставяне са в ущърб на професионалистите по здравни грижи, на пациентите и на обществото като цяло”, се казва още в отвореното писмо, подписано от председателката на организацията Милка Василева.

24 часа

ТС "В. 24 часа" \f C \l "1" 06.04.2019 г., с. 3

Разрешиха на тежко болни експериментални лекарства

Йоана Русева

Тежко болните пациенти у нас, които не се повлияват от наличните и разрешени за употреба лекарства, вече ще имат достъп до експериментални - такива, които са все още в процес на клинично проучване или изчакват разрешение.

Това става възможно, след като здравното министерство предложи пра вила за провеждане на т.нар. състрадателно лечение. В България досега такива липсваха. Проектът за наредба вече е качен за обществено обсъждане.

За възможните терапии, подходящи за състоянието им, пациентите ще получават информация от лекуващите ги лекари. Те пък ще се информират от агенцията по лекарствата, която ще обявява на сайта си медикаментите за състрадателна употреба, за които е дала положително становище. Лечението ще се случва само в болници и онкоцентрове, за да бъдат проследявани пациентите. Лекарствата са за сметка на компаниите, които ги изпитват.

VINF 10:31:[01_07-04-2019](#)

MM1030VI.001

МЗ - здравеопазване - световен ден

Министър Кирил Ананиев е готов да продължи работата по всички справедливи искания на медиците, защото вярва, че проблемите се решават в диалог

София, 7 април /Ирина Симеонова, БТА/

Готов съм да продължа работата по всички ваши справедливи искания, защото вярвам, че проблемите се решават в диалог. Имате моята дума, че никога няма да огранича или спра когото и да е от вас, да изразява свободно мнението си. Това се посочва в обръщение на министър Кирил Ананиев към работещите в системата на българското здравеопазване по повод Световния ден на здравето - 7 април, получено от Министерството на здравеопазването /МЗ/.

"Убеден съм, че посрещате този празник със смесени чувства, защото често оценката за труда ви и това, което стои зад нея, не са съпоставими.

Разбирам причините за справедливия ви гняв, възникнали далеч преди момента, в който ми бе поверен настоящият пост. Уверявам ви, че оттогава досега вашите стремежи са моите най-важни задачи". Министърът е посочил, че след срещи с медиците са очертали предстоящите стъпки за действие в редица направления.

"Наясно съм, че стресът е голям. Пациентите ви гледат под лупа и всеки очаква специално отношение, нямате достатъчно време за близките си, не работите при най-благоприятните условия на труд, има дни, в които се занимавате повече с администрация, отколкото с медицина, но въпреки това успявате. Вашият професионализъм е доказан във времето и се проявява ежедневно" отбелязва в посланието си Ананиев.

Той е посочил, че за човек със здравословен проблем няма значение кой е министърът на здравеопазването и какви реформи прави той - за пациента съществуват само медицинските специалисти. "Той е във вашите ръце и това е единственото, което има значение. С всичко това ви казвам, че вие сте хората "на първа линия", вие сте водещият фактор, за да го има здравеопазването. С това трябва да се гордеете", е записано в обръщението.

Ананиев отбелязва и проблема с липсата на уважение и респект към медиците и тяхната работа. "Направихме много в тази посока, но признавам, че има още какво да се желае, за да бъдете удовлетворени от избора си на професия и да мотивирате младите хора да следват примера ви". Според министъра образованието по медицина в България е на високо ниво, медицинските ни университети са предпочитани и от чуждестранни студенти. За да обърнем процеса, така че нашите специалисти да останат тук и да не търсят реализация в чужбина, е необходимо да си съдействаме, е посочил той.

"Многократно съм подчертавал, че имате пълната ми подкрепа. Днес, още веднъж ви уверявам, че с екипа ми правим всичко възможно, за да постигнем и вашата, и на пациентите удовлетвореност. Без да направим това, не можем да говорим за добро здравеопазване", е записано в обръщението на министър Ананиев. Той допълва, че не се отказва от думите си, че безвремието в българското здравеопазване е приключило. "За да продължим започнатото - да изведем българската здравна система на качествено ново ниво, трябва да разчитаме един на друг", е отбелязал министърът.

VINF 12:19:[01_07-04-2019](#)

MM1218VI.011

президент - здравеопазване - световен ден

Президентът Румен Радев пожела на лекарите и медицинските работници да помогнат за връщане на доверието в българското здравеопазване

София, 7 април /Ирина Симеонова, БТА/

"На този ден цялото ни общество се обръща към вас с признателност и благодарност за професионализма, всеотдайността, благородството, състраданието и хуманността, с които е изпълнен вашият ежедневен труд. Вашето професионално и житейско призвание е да дарявате здраве на хората и да спасявате човешки живот. Никой не се съмнява, че само хора с огромни сърца могат да се посветят на толкова отговорна професия, изискваща неизчерпаема енергия, силна воля и себеотрицание". Това заявява президентът Румен Радев в приветствие към лекарите и медицинските специалисти в страната по повод 7-ми април - Световния ден на здравето, съобщи от прессекретариата на президента.

В поздравлението си президентът е посочил, че знанията и уменията на медиците допринасят за възхода и развитието на страната ни във всички области на обществения и икономически живот, защото здравето на хората е най-голямата ценност за всяко общество.

Държавният глава е отбелязал, че в този ден не може да не бъде направена равностметка за състоянието на системата на здравеопазване в България, която е натоварена с немалко проблеми и именно медицинските работници са призвани да върнат доверието на хората, а човекът да бъде поставен в центъра на системата и тя да работи в негова полза.

"Необходимо ни е подобряване на достъпа до здравни грижи и повишаване на качеството и ефективността на лечението. Проблемите в детското и майчиното здравеопазване трябва да намерят адекватно решение. Високите нива на сърдечно-съдови и онкологични заболявания, както и високият брой хоспитализации на глава от населението, високата смъртност и ниската продължителност на живота у нас изискват неотложни мерки и програми за преодоляване на негативните тенденции", се посочва още в обръщението на президента.

Държавният глава откроява ниското заплащане, условията на труд и неравенствата в разпределението на финансовия ресурс в системата на здравеопазването, както и квалификацията и професионалното развитие, сред основните причини за дефицита на кадри в почти всички специалности и изразява увереност, че със своя опит и знания медицинските работници активно ще допринесат за разрешаването на тези проблеми.

На всички лекари и медицински специалисти президентът Радев пожелава здраве, лични и професионални успехи, стремеж за усъвършенстване и воля за преодоляване на предизвикателствата.

www.clinica.bg , 07.04.2019 г. ТС "www.clinica.bg" \f C \l "1"

<https://clinica.bg/7978->

Хипократовата клетва не е отживелица

Не забравяйте, че вашата хуманна работа е пример за висок професионализъм, благородство и отдаденост

7 април е ден за похвали и пожелания към специалистите в бяло. Но и за равностойност за тези, чието призвание е всеотдайност в името на здравето, смята д-р Иван Маджаров, председател на УС на БЛС. Какво пожела на медиците той? Clinica.bg публикува обръщението му едно към едно.

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ,

Приемете поздравите и благопожеланията ми по повод Световния ден на здравето – 7 април!

Поздравявам медиците, за които Хипократовата клетва не е отживелица и формалност, а върховен жест на хуманност.

7 април е празник за всички,

чието призвание е всеотдайност в името на здравето. Дори в моментите на изпитания не забравяйте, че вашата хуманна работа е пример за висок професионализъм, благородство и отдаденост.

Денят на здравето е глобална инициатива, която през 2019 година приканва всички - от световните лидери до гражданите на отделните държави, да се фокусират върху едно здравно предизвикателство със световна значимост.

Световната здравна организация

е избрала за мото на деня „Универсално здравно покритие: за всеки и навсякъде“

От сърце желая на всички здравни професионалисти много здраве, сили, енергия и постижения! Щастие и късмет на вас и вашите семейства!

С КОЛЕГИАЛЕН ПОЗДРАВ,

Д-Р ИВАН МАДЖАРОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА БЛС

www.bnt.bg, 07.04.2019 г. ТС "www.bnt.bg" \f C \l "1"

<http://news.bnt.bg/bg/a/meditsi-izlizat-na-protest-v-svetovniya-den-na-zdraveto>

Медици излизат на протест в Световния ден на здравето

Медицинските сестри от Сливен излизат на трети протест в Световния ден на здравето 7 април. Информацията беше разпространена в социалните мрежи, съобщава БНР. Исканията на протестиращите медицински специалисти са за адекватно заплащане и достойни условия на труд. Протестът ще се проведе пред главния вход на МБАЛ "Д-р Иван Селимински" от 11 до 12 ч.

Днес изтича и едномесечното предизвестие за напускане на работа на лекарите в общинската Очна болница във Варна. Причината за решението им е лошото материално състояние на болницата и условията за работа в нея. В петък управителят на лечебното заведение д-р Руслан Тошев съобщи, че е подал оставка, за да тушира създаването се напрежение.

Днес професионален празник отбелязват лекари, медицински сестри, фармацевти и всички работещи в здравеопазването.

В обръщение по повод Световния ден на здравето министърът на здравеопазването Кирил Ананиев посочва, че стремежите на българските здравни служители са негови най-важни задачи и е готов да продължи работа по всички техни справедливи искания.

"Днес, още веднъж ви уверявам, че с екипа ми правим всичко възможно, за да постигнем и вашата, и на пациентите удовлетвореност. Без да направим това, не можем да говорим за добро здравеопазване", посочва здравният министър.

www.nova.bg, 07.04.2019 г. ТС "www.nova.bg" \f C \l "1"
<https://nova.bg/news/view/2019/04/07/246329/>

МОБИЛНО ПРИЛОЖЕНИЕ СВЪРЗВА ЛЕКАР И ПАЦИЕНТ: Или що е то - телемедицина?

Как работи на практика и колко хора вече използват апликацията?

Христиания Червенкова

Лекарската консултацията от дистанция – възможно ли е това у нас? Оказва се, че да. И то с безплатно приложение, което свързва лекар и пациент. Спестява време и разходи. Това не е научна фантастика, а настояще. Това е решение на дълговото чакане пред лекарския кабинет. Бързо и лесно решение в непредвидени ситуации, когато здравето ни е в риск.

"Хората не искат да губят време, никой не иска да чака. Работят хората и нямат време, имал съм пациент, който ми пише в 10 часа вечерта", каза в ефира на "Събуди се" д-р Закария Батмаз.

Става дума за бърз преглед от дистанция. Чрез мобилно приложение, което свързва лекаря и пациента. Независимо колко далеч са един от друг и заедно се преценява колко спешна е лекарската намеса.

Вместо безцелно чатене или сърфиране в търсене на противоречива информация, какво ни е ако ни боли ухо или имаме световъртеж или високо кръвно, с телефон в ръка питаме приложението.

Този лайф чат обаче по никакъв начин не отменя ролята на лекаря, а приложението ще ни насочи към кой специалист ние да се обърнем и дали той ще направи консултация с нас онлайн или ние ще трябва да отидем до неговия кабинет.

"Изписват се и рецепти, които важат като официален документ, което е най-голямото предимство. Изписвал съм на мои пациенти, които са в Германия и са отишли в аптеката в Германия", казва още д-р Батмаз.

Ако се налага, освен виртуална консултация, пациентът идва и на преглед. Или ако лекарят има нужда от изследвания, ходенето до Спешен център и болница са неизбежни. През мобилното приложение и базата данни от супер-доктори пациенти запазват час при семейния си лекар или при специалист, които са над 60 000 часа само за последния месец. "Основният проблем, който искахме да решим и все още е трудният достъп до лекарите, който е свързан с чакане, ти си болен, но пък трябва да стоиш по чакални", добави създателят на мобилното приложение Healee Йосиф Дишлиев.

То е безплатно за сваляне. А лекарят сам преценява колко струват съветите му от разстояние. Ако прегледът е платен, има бутон за онлайн плащане.

Пилотно екипът от програмисти тестват апликацията с лекари дерматолози. И то с пациенти, които са наши сънародници в чужбина.

Повече от 1000 лекари имат онлайн профили от различни градове в страната, а около 50 000 пациенти средни на месец търсят лекарски съвет или преглед на живо

24 часа

Фармация и медицина ТС "В. 24 часа" \f C \l "1"
 08.04.2019 г., с. 2

За 12 години бизнесът с лекарства нарасна 3 пъти

Дори в разгара на кризата не е имало спадове в продажбите

ХРИСТО НИКОЛОВ

Продажбите на лекарства в България за последните 12 години - от 2006 до 2018 г., са нараснали в стойностно изражение почти 3 пъти.

През 2006 г. у нас са продадени медикаменти за 1,3 млрд. лв., след това приходите от тях плавно нарастват, за да стигнат до почти 3,8 млрд. лв. през 2018 г. Данните са на IMS Health Bulgaria/IQVIA, като за 2018 г. са прогнозни.

В посочените приходи влизат както тези от лекарствата, отпускани с рецепта, независимо дали са иновативни, или генерични, така и приходите от лекарства без рецепта, а и обемът на продадените хранителни добавки.

В България няма друг пазар, който да расте с такива темпове. И то устойчиво, без катаклизми - дори в разгара на кризата продажбите на лекарства не са спаднали, а просто са се увеличавали с по-малки темпове - от порядъка на 4-5% годишно. Затова пък за последните две години ръстът е по 11% годишно. Последните официални данни са за първото полугодие на 2018 г., когато ръстът е бил 11 % на годишна база, като очакванията са за цялата година ръстът на годишна база също да е 11%.

Поскъпването на самите лекарства не може да обясни този 12-годишен тренд на приходите или поне не изцяло. Защото от септември 2006 г. до септември 2018 г. инфлацията в България е само 44% и поскъпването на лекарствата не прави изключение. Т.е. през всички тези години е растял и броят на продадените опаковки.

България, както и повечето страни от ЕС, има застаряващо население и силно развита система за реимбурсиране на лекарствата, което естествено води до увеличение на продажбите.

А и през последните години у нас много се разви паралелният износ на лекарства, който по груби сметки засяга до 8% от обема на целия пазар. Тъй като цените на лекарствата се определят от вносителите поотделно за всеки пазар и България заради показателите си получава лекарствата на по-ниски цени, част от внесените у нас медикаменти се изнасят.

Основната част от получените приходи от продадени в България лекарства се дължи на иновативните лекарства, т.е. онези, които все още са под патентна защита и са по-скъпи - близо 60%. Въпреки че като брой опаковки повечето продадени - 70%, са генерични.

Лекарствата, отпускани с рецепта, осигуряват по-голямата част - близо 70%, от приходите от медикаменти в България. При това става въпрос основно за пет класа лекарства: онкологичните, кардиологичните, антибиотиците, неврологичните и лекуващите метаболитни заболявания.

На аптеките през последните 2-3 години се дължат около 80% от продажбите на лекарства в стойностно изражение, другите се продават на болниците.

През последните години се наблюдава окрупняване на аптеките - техният брой намалява, като около 50% от продажбите в аптечната мрежа се дължи само на около 30% от аптеките.

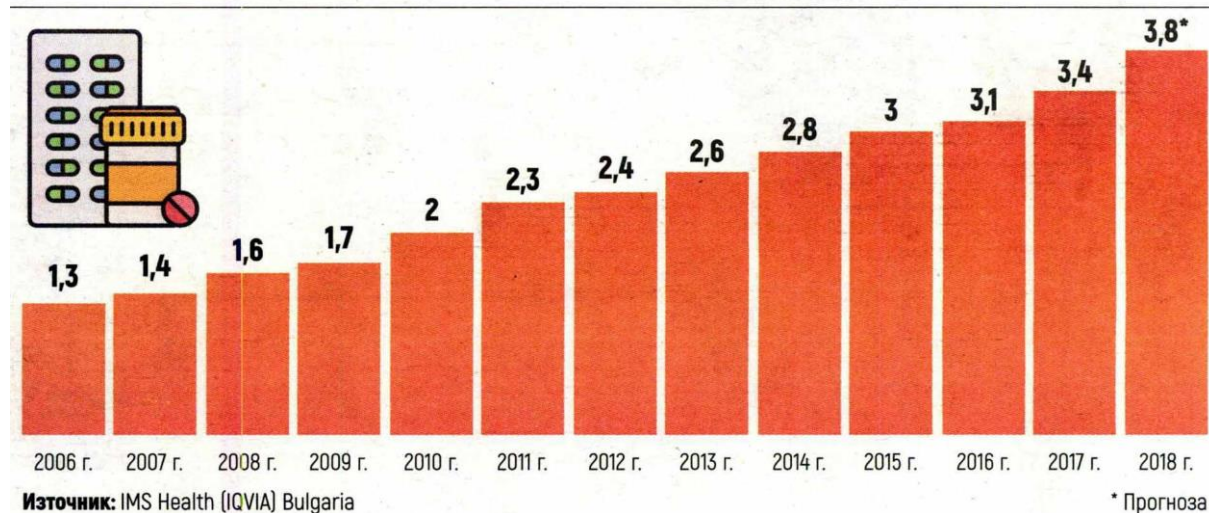
Печалбите на самите аптеки се вдигат с по около 10% годишно, но трябва да се има предвид, че делът на хранителните добавки и козметиката в приходите им се увеличава непрекъснато за сметка на лекарствата.

Всъщност най-голям дял в продажбите на аптеките се държи от лекарствата, с които хората са самолечателни - отпусканите без рецепта и хранителните добавки. Само за последната година у нас са продадени такива медикаменти за 824 млн. лв., като най-голям ръст отбелязват пробиотиците, средствата за успокоение на ставни болки и изобщо болкоуспокояващи-те препарати.

180 милиона

180 милиона е броят на опаковките лекарства, които се отпускат всяка година в България по лекарско предписание. Близо двойно по-голям - около 350 млн., е броят на опаковките с хранителни добавки и медикаменти без рецепта.

Продажбите на лекарства в България от 2006 до 2018 г. (в млрд. лв.)

Снимка - Близо 80% от продажбите минават през аптеките.

24 часа Фармация и медицина ТС "В. 24 часа" \f C \l "1" 08.04.2019 г., с. 4

Ръст при лекарствата за болници

Има голяма вероятност продажбите на лекарства на болниците, които през последното десетилетие винаги са съставлявали около една пета от продажбите на всички лекарства на българския пазар, да завземе малко по-голям дял за 2018 г.

Прогнозата се основава на това, че за 2018 г. правителството отдели с 410 млн. лв. повече в бюджета на НЗОК за болниците, като част от тези средства са и за закупуването на лекарства и медицински изделия. Което означава, че хроничното неплащане от страна на лечебните заведения може донякъде да се преодолее и този пазар да се раздвижи. Още повече че за 2019 г. също е предвидено увеличение на това перо.

Известни сигнали, че раздвижване на този сегмент от пазара наистина се случва, се появиха още към края на 2018 г., когато излязоха данни на IQVIA за първото тримесечие. Според тях болничният пазар на лекарства расте два пъти по-бързо, отколкото продажбите на лекарства в аптечната мрежа. За годината от първото тримесечие на 2017-а до първото тримесечие на 2018-а този пазар е достигнал 600 млн. лв.

По принцип основните разходи за лекарства на болниците са за онколекарства, най-вече химиотерапевтични продукти за пациенти с рак на млечната жлеза, за рак на простатата и за рак на белия дроб, които се вземат само под лекарско наблюдение.

Малко повече - около 820 млн. лв., се дължи на лекарствата, отпускани без рецепта и хранителните добавки, и отделно още приблизително толкова са за медикаменти от позитивния лекарствен списък за лечение на хронично болните, част от стойността на които се плаща от здравната каса. Техните продажби обаче не бележат ръст през последната година. Което също може да бъде обяснено с държавната политика - през 2017

г. здравната каса обяви мораториум върху новите терапии за една календарна година, поради което много нови лекарства не можаха да бъдат включени в позитивния списък.

17 на сто спад на дълговете

Общите, както и просрочените задължения на болниците за цялата 2018 г. намаляват, отчете наскоро здравният министър Кирил Ананиев. Със 17% в сравнение с предходната година са намалели просрочените задължения, а с 4% - общите.

24 часа

Фармация и медицина ТС "В. 24 часа" \f C \l "1"

08.04.2019 г., с. 5

В Световния ден на здравето магистър-фармацевтите напомнят, че са най-достъпните медицински специалисти

На 7 април отбелязваме Световния ден на здравето по инициатива на Световната здравна организация (СЗО). Тази година Денят се фокусира върху универсалното здравно покритие. Целта е хората да разберат по-добре какви услуги и подкрепа могат да имат, къде и как могат да ги използват. Всичко това със стремеж да се гарантира, че всички хора имат достъп до здравни услуги, когато се нуждаят от тях, без да изпитват финансови затруднения. СЗО акцентира и на важната роля, която здравните специалисти изпълняват, за да помогнат на отговорните за вземането на решения да разберат какво е необходимо на хората по отношение на здравните грижи, особено на ниво първична помощ.

Регионална фармацевтична колегия София-столична всяка година отбелязва този ден, старейки се да представи пред обществеността и пациентите ролята на магистър-фармацевтите в системата на здравеопазването. Колегията напомня, че магистър-фармацевтите са Вашите специалисти по лекарствата и са най-достъпните медицински специалисти. Те се грижат най-подходящото лекарство да достигне до точния пациент в правилната доза, проверяват дали всичко е правилно и подходящо за всеки пациент. Магистър-фармацевтите използват научните си познания за разработването на лекарства, с които да помагат на пациентите. Работят за постигането на повече и по-добри лечебни резултати.

Магистър-фармацевтите не са собственици на големи фармацевтични компании, продавач-консултанти и продавачи. Магистър-фармацевтите са висококвалифицирани медицински специалисти, които се обучават и завършват медицински университет заедно с лекари и дентални лекари. Аптеката е здравно заведение, в което се отпускат, приготвят и съхраняват лекарства, дават се консултации, не е магазин. Само магистър-фармацевти могат да отпускат лекарствени продукти по лекарско предписание и да дават консултации в аптеката за тях. Магистър-фармацевтите се грижат за профилактиката на Вашето здраве и превенция на заболяванията.

За да изпълняват съвестно своята мисия, професията им е строго регулирана и спазват редица правила. За да могат да упражняват професията си, членуват в регионални колегии и спазват професионални кодекси, етични правила и норми. Задължени са да преминават различни форми на продължаващо обучение до последния си работен ден, да спазват правила за защита на личните данни, както и да изпълняват всички закони и наредби, свързани с лекарство снабдяването.

Магистър-фармацевтите работят в различни сфери по пътя на лекарството. Най-много са заетите в открити аптеки, с които пациентите най-често имат досег. Болничните магистър-фармацевти са ангажирани с много отговорности, свързани с медикаментозното лечение на пациентите в болница, в различните отделения, в които се

лекуват хора с различни заболявания. В България вече има и клинични фармацевти, с които се цели намаляване на разходите и лечение на болните според индивидуалното им състояние. Магистър-фармацевти работят и в медицински представителства и дистрибуторски компании, които без тях не могат да функционират и лекарствата не биха достигали до аптеките и пациентите. В заводите за производство на лекарствени продукти магистър-фармацевтите са ангажирани с технологичните процеси. Част от магистър-фармацевтите работят в обществени организации, други са натоварени с отговорни задачи в институции. Много важна роля имат магистър-фармацевтите, преподаващи в университетите, които обучават студентите, например как се правят (отпечатват) лекарства, чрез 3D принтиране. В последните години все повече магистър-фармацевти работят в клиничните изпитвания на нови лекарства.

Ако всичко това Ви звучи странно и далечно, то погледнете снимките и се убедете сами. Магистър-фармацевтите зад гишето в аптеката знаят всичко за Вашето лекарство - дозировка, съхранение, правилен прием, те могат да Ви консултират и насочат към лекар, да Ви окажат фармацевтична грижа.

Болничните фармацевти работят с различни, а понякога и опасни вещества. Част от работата им е в стерилна среда, където чрез съвременни специализирани машини работят с цитотоксини и цитостатици - терапия за онкологично лечение.

За да са достатъчно квалифицирани, магистър-фармацевтите са задължени да усъвършенстват уменията си и обогатяват знанията си. Част от фармацевтите са преминали обучение по първа долекарска помощ, можете да ги познаете по плакат на работното им място, който обозначава това, или карта (бадж), на която пише, че могат да оказват първа помощ.

В много страни магистър-фармацевтите измерват кръвното налягане и кръвна захар, консултират пациентите при отказ от тютюнопушене. Това започва да се случва и у нас. Най-активни в това отношение са студентите по фармация, които през цялата година организират събития, свързани с превенция на заболявания и профилактика, подготвяйки се за бъдещите си задачи и изискванията на обществото. По време на тях се извиват опашки от хора, които желаят да измерят кръвното си налягане и кръвната захар. Освен всичко това магистър-фармацевтите обичат природата и се грижат за нея. Редом със сложните фармацевтични, биологични и химични науки, те добиват опит и по дисциплини като фармакогнозия (изучаването на лечебните суровини от природен произход) и ботаника. Ето защо не е учудващо, че в сърцето на столицата, в Бори-совата градина до паметника на Хаджи Димитър, има „горичка“ на магистър-фармацевтите. През 2017 г. там столичните магистър-фармацевти засадиха 10 дъба с увереността, че природата е здравният център на бъдещето.

Ако сте пропуснали да честитите Деня на здравния работник на Вашия магистър-фармацевт или да отбележите Световния ден на здравето, можете да го поздравите по случай Еньовден на 24 юни, който е професионален празник на фармацевтите у нас, или на 25 септември, когато се отбелязва Световният ден на фармацевтите.

Не забравяйте, че Световният ден на здравето е за всички и че всеки ден трябва да се изживява с мисъл за здравето.

Регионална фармацевтична колегия София-столична Ви желае да бъдете здрави, да се грижите за личното си здраве и това на близките си, защото здравето е най-висшата ценност, както и да вярвате, че за всяка болка има лек. Колегията отправя благопожелания и към всички здравни и медицински специалисти - всички магистър-фармацевти, лекари, дентални лекари, професионалистите по здравни грижи, защото само с общите усилия на всички ще се намери лек и за здравната система и ще се грижим за по-доброто качество на живот на болните и благополучието на здравите.

24 часа

Фармация и медицина ТС "В. 24 часа" \f C \l "1"
08.04.2019 г., с. 8-9

От 250 млн. до 400 млн. лева годишно се оценява пазарът на добавки

Продажбите им растат заради здравословния начин на живот

Един от най-бързо разрастващите се пазари в България е този на хранителните добавки. Оценките на консултантски компании са различни, но е сигурно, че ръстът в продажбите всяка година не пада под 10%. А общият оборот на пазара се оценява между 250 и 400 млн. лева.

Точни цифри трудно може да се посочат, тъй като няма официална статистика, а се правят пазарни анализи от няколко консултантски агенции.

Има донякъде и неяснота около понятието добавка. Тук би трябвало да са включени продукти като витамини, микроелементи и антиоксиданти. В България обаче за такива се смятат и всякакви видове средства за отслабване, чайове, протеини, аминокиселини. Има и продукти, за които се казва, че помагат за безсъние, проблеми с простатата и други.

Основните причини за добрите продажби се крият в налагането на здравословния начин на живот, агресивната реклама на продуктите, голямата им достъпност в сравнение с лекарствата и улеснения начин за пускане на пазара.

В България добавките според наредба се определят като храни. Те трябва да са безвредни, да съдържат съставки от одобрен списък и да не внушават, че предпазват от болести или ги лекуват.

Забранено е да се твърди, че заместват балансираното хранене. Тези изисквания се отнасят и за рекламата.

Най-голямо разнообразие има при добавките за опорно-двигателната система, за регулирането на стомаха и уринарния тракт, имуностимулантите и такива за дихателните пътища. Популярни са и тези, които се препоръчват при сърдечносъдовите заболявания и са с омега мастни киселини и с всякакви съединения, които намаляват холестерола или високото кръвно.

Продажбите на добавки стават основно чрез аптеки, фитнес центрове и т.нар. мултилевъл търговия.

Най-голям е дялът, който продават фармацевтите - близо 90% от общия обем. Броят на производителите и вносителите за аптекния пазар е около 400, а основните фирми са близо 100.

Един от основните проблеми е сивият сектор, твърдят от бранша. Контролът на хранителните добавки се извършва от здравното министерство и от регионалните инспекции за опазване на общественото здраве. Но той основно е на хартия, тъй като се следи за качеството на добавките по съдържанието на етикета. Проби се правят само по сигнал на други производители или вносители.

Друга деликатна тема е рекламата на добавките. Тя не трябва да съдържа послания, че могат да излекуват една или друга болест. Но се това ограничение да не-се спазва. Изпълнителната агенция по лекарствата например спря няколко клипа с реклами на добавки, в които се твърдеше, че имат лечебни свойства. Според данни на GfK всяка година производители и вносители на добавки отделят около 700 хил. лв. само за телевизионна реклама. Има немалко публикации и интервюта с истории за преборване на болести и излишни килограми.

Често се залага на популярни лица, които твърдят, че това е резултат от употребата на добавки и билкови продукти.

Друг орган, който следи за спазването на изискването, е Комисията за защита на потребителите.

От контролния орган обясняват, че хората не трябва да приемат хранителните добавки като лекарства.

А такива реклами се срещали в брошури, листовки и в интернет. Комисията има право да анализира послания, да изисква доказателства от рекламодателите за истинността на твърденията, както и становища от Министерството на здравеопазването.

При нарушения се дава предписание за коригиране на рекламите, след това може да наложи глоба, която стига до няколко десетки хиляди левове. Може да бъде заведен и колективен иск в съда.

90% се продават от аптеки

Продажбите на хранителни добавки стават основно през аптеките, сочат пазарни проучвания. Според тях фармацевтите правят 90% от общия оборот с продуктите. Другите основни канали за разпространение са фитнес центрове и т.нар. мултилевъл търговия.

